

**PRZYGOTOWANIE PLANÓW ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARÓW NATURA 2000:
SOO „DOLINA BIEBRZY” I OSO „OSTOJA BIEBRZAŃSKA”**

Sprawozdanie z przebiegu warsztatów z interesariuszami
19 czerwca 2013 r. Hotel „Zbyszko”, Goniądz

Warsztaty rozpoczął moderator spotkania dr Wojciech Nowicki. Po powitaniu poinformował zebranych, że głównym tematem IV warsztatów z interesariuszami będzie przedstawienie przez Zespół Autorski i przedyskutowanie propozycji modyfikacji organizacji ruchu turystycznego mających wpływ na zachowanie wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 „SOO Dolina Biebrzy” i „OSO „Ostoja Biebrzańska”. Kończąc swoją wypowiedź zaproponował następujący przebieg obrad:

- przedstawienie informacji na temat aktualnego stanu prac nad planami zadań ochronnych obszarów Natura 2000 (referent: Andrzej Weigle – Kierownik Zespołu Autorskiego);
- wygłoszenie przez przedstawiciela BbPN referatu pn. „Ruch turystyczny i edukacja w Biebrzańskim Parku Narodowym – stan obecny” (referent: Andrzej Grygoruk – Zastępca Dyrektora BbPN);
- przedstawienie przez Zespół Autorski PZO propozycji modyfikacji organizacji ruchu turystycznego mających wpływ na zachowanie wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 „SOO Dolina Biebrzy” i „OSO „Ostoja Biebrzańska” (referent: Andrzej Weigle – Kierownik Zespołu Autorskiego);
- przedstawienie przez Zespół Autorski PZO propozycji działań edukacyjnych dotyczących upowszechniania wiedzy nt. przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 SOO „Dolina Biebrzy” i OSO „Ostoja Biebrzańska” (referent: Monika Rusztecka – Członek Zespołu Autorskiego).

przerwa kawowa

- dyskusja:
  - pytania do referentów;
  - zgłaszanie propozycji, uwag i spostrzeżeń, wolne wnioski;

obiad

Stan prac nad planami zadań ochronnych obszarów Natura 2000 zreferował Kierownik Zespołu Autorskiego Andrzej Weigle. W swoim wystąpieniu, między innymi:

- przypomniał zebranych podstawy prawne sporządzania planów zadań ochronnych;

- przedstawił zakres dokumentacji planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska;
- przedstawił zadania zrealizowane przez Zespół Autorski do połowy 2013 roku;
- omówił zadania pozostałe do realizacji w ramach projektu;
- przypomniał zebranym zaproponowane na poprzednich warsztatach formy udziału interesariuszy w pracach nad PZO oraz przedstawił harmonogram kolejnych spotkań.

W referacie pt. „Ruch turystyczny i edukacja w Biebrzańskim Parku Narodowym – stan obecny” Andrzej Grygoruk – Zastępca Dyrektora BbPN, między innymi:

- przedstawił ogólne założenia organizacji ruchu turystycznego na terenie Parku;
- omówił przebieg szlaków turystycznych;
- scharakteryzował stan natężenia ruchu turystycznego;
- przedstawił rolę ścieżek dydaktycznych w edukacji przyrodniczej turystów.

Przedstawienie przez Zespół Autorski PZO propozycji modyfikacji organizacji ruchu turystycznego mających wpływ na zachowanie wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 „SOO Dolina Biebrzy” i „OSO „Ostoja Biebrzańska” zaprezentował zebranym Andrzej Weigle – Kierownik Zespołu Autorskiego, poddając analizie następujące formy turystyki:

- turystyka wodna;
- wędkarstwo;
- turystyka przyrodnicza (birdwatching , butterflywatching);
- turystyka piesza;
- turystyka konna;
- turystyka rowerowa
- baloniarstwo i inne formy lotnictwa;
- zbieractwo (w tym nielegalne);

Podsumowując swoje wystąpienie podkreślił, że proponowane przez Zespół Autorski ograniczenia są nieznaczne i dotyczą głównie turystyki wodnej i wędkarstwa w dolnym basenie Biebrzy w okresie wiosennych migracji i lęgów ptaków

Propozycje działań edukacyjnych dotyczących upowszechniania wiedzy na temat przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 SOO „Dolina Biebrzy” i OSO „Ostoja Biebrzańska” przedstawiła w imieniu Zespołu Autorskiego Monika Rusztecka. W swoim wystąpieniu, między innymi:

- scharakteryzowała znaczenie interaktywnych zajęć edukacyjnych prowadzonych w terenie w kształtowaniu wiedzy i świadomości ekologicznej młodzieży szkolnej;

- omówiła wybrane przykłady zajęć w terenie, w tym między innymi polegające na zbieraniu, analizie i gromadzeniu przez uczniów informacji przyrodniczych przy wykorzystaniu nowoczesnych urządzeń elektronicznych.

Po wysłuchaniu wszystkich wystąpień moderator warsztatów dr Wojciech Nowicki zwrócił się do zebranych z propozycją zadawania pytań, zgłaszania uwag i postulatów, odnoszących się do treści przedstawionych referatów. W trakcie dyskusji, między innymi:

- Karol Chodkiewicz (Nadleśnictwo Rajgród) nawiązując do przedstawionych propozycji działań edukacyjnych uznał, że prowadzenie na obszarach chronionych interaktywnych zajęć dla młodzieży szkolnej z zastosowaniem nowoczesnych urządzeń elektronicznych (tablety, GPS, itp.), których celem jest gromadzenie informacji przyrodniczych, może stanowić duże zagrożenie dla przedmiotów ochrony na skutek niekontrolowanego upowszechniania danych, w tym między innymi o lokalizacji stanowisk lęgowych szczególnie rzadkich ptaków. Odnosząc się do przedstawionych propozycji modyfikacji ruchu turystycznego mających wpływ na zachowanie wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 zwrócił uwagę, że granica wysokości 30 metrów nad poziom gruntu, do której może się zniżyć balon nad obszarami chronionymi jest zdecydowanie zaniżona z uwagi na możliwość płoszenia zwierząt w trakcie przelotu na tak niskiej wysokości. Kończąc swoją wypowiedź zaapelował do Zespołu Autorskiego o jak najszybsze udostępnienie nadleśnictwom wypracowanych propozycji zapisów PZO, w tym szczególnie dotyczących gospodarki leśnej, z uwagi na zbliżający się termin (wrzesień br.) warsztatów ZLW poświęconych wspomnianej problematyce.
- Anna Mydlińska (Przewodnik biebrzański) uznała za niedopuszczalne wabienie ptaków w trakcie zajęć edukacyjnych prowadzonych w terenie, argumentując że prowadzi to do dezorientacji poszczególnych osobników i przyczynia się do ich płoszenia. Zwróciła również uwagę na wzrastające zagrożenia dla przyrody wynikające z coraz bardziej powszechnego użytkowania quadów.
- Grzegorz Wroceński (Biebrzański Park Narodowy) podzielił pogląd przedmówców dotyczący negatywnych skutków nadmiernej penetracji BbPN przez turystów, podkreślając przy tym, że z uwagi na bardzo rozległy teren służby Parku nie są w stanie w szerszym zakresie kontrolować zachowania osób przebywających na jego terenie. Widzi również potrzebę dokonania przez Zespół Autorski weryfikacji wysokości lotów balonowych nad Parkiem.
- Monika Rusztecka (Zespół Autorski) odnosząc się do wypowiedzi, dotyczących gromadzenia przez młodzież szkolną informacji przyrodniczych, zgodziła się, że upowszechnianie poufnych danych stanowi realne zagrożenie, i w związku z tym zajęcia z zastosowaniem urządzeń multimedialnych w

terenie należy organizować tylko w miejscach, gdzie brak jest obiektów szczególnie chronionych przed penetracją turystyczną. Ponadto podkreśliła, że wobec bardzo szybkiego rozwoju urządzeń służących gromadzeniu informacji niekontrolowane zbieranie danych wrażliwych przez turystów będzie się coraz bardziej nasilać i upowszechniać. Ważne jest więc, aby proponowane interakcyjne działania edukacyjne ukierunkowywały zainteresowania młodzieży na zdobywanie i analizowanie informacji ogólnodostępnych.

- Katarzyna Ramotowska (Biebrza Eco Travel) poruszyła problem niewystarczającego dostosowania przebiegu pieszych szlaków BbPN do aktualnych oczekiwań i potrzeb turystów odwiedzających park, wskazując między innymi na to, iż z 466 km łącznej długości tras tylko niewielka ich część zapewnia bezpieczne z punktu widzenia ochrony przyrody, a jednocześnie atrakcyjne dla zwiedzających oglądanie markowych wyróżników parku (rozlewiska Biebrzy, szczególnie rzadkie i cenne gatunki ptaków, itp.). Kończąc swoją wypowiedź zaapelowała do dyrekcji BbPN o możliwie szybkie dostosowanie organizacji ruchu turystycznego, z jednej strony do wymogów odwiedzających Park turystów, z drugiej zaś mając na uwadze zachowanie jego najcenniejszych walorów.
- Andrzej Grygoruk (Zastępca Dyrektora BbPN) zgodził się, że obecny przebieg szlaków musi ulec weryfikacji, bowiem w znacznej części nie spełniają one oczekiwań i potrzeb turystów odwiedzających park z zamiarem zapoznania się z jego przyrodniczymi walorami. Następnie poinformował zebranych, że nowa organizacja ruchu turystycznego, oparta na szczegółowej analizie chłonności turystycznej obszaru Parku zostanie opracowana w ramach prac nad planem ochrony BbPN, które niebawem przewiduje się rozpocząć.
- Andrzej Weigle (Kierownik Zespołu Autorskiego) nawiązując do wygłoszonego referatu przedstawiającego propozycje modyfikacji organizacji ruchu turystycznego mających wpływ na zachowanie wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 jeszcze raz podkreślił, że proponowane przez Zespół Autorski ograniczenia są nieznaczne i dotyczą głównie turystyki wodnej i wędkarstwa w dolnym basenie Biebrzy w okresie wiosennych migracji i lęgów ptaków. Odnosząc się do propozycji wdrożenia zajęć edukacyjnych polegających na gromadzeniu i upowszechnianiu przez młodzież szkolną informacji przyrodniczych zwrócił uwagę, że niezależnie od zagrożeń z tym związanych, dyskusyjna będzie wartość gromadzonych danych z uwagi na możliwość popełniania przez uczniów licznych błędów interpretacyjnych. W odpowiedzi na zgłoszony postulat jak najszybszego udostępnienia zapisów PZO poinformował, że propozycje celów i działań ochronnych są na obecnym etapie uzgodnione jedynie w ramach prac Zespołu Autorskiego. Zakłada się, że zostaną one udostępnione wszystkim zainteresowanym przed planowanymi we wrześniu br. warsztatami, na

których dyskutowane będą zagadnienia dotyczące gospodarki rolnej i leśnej oraz gospodarki wodnej i rybackiej. Kończąc swoją wypowiedź podziękował wszystkim uczestnikom dyskusji za cenne uwagi, postulaty oraz spostrzeżenia i poinformował, że zostaną one wnikliwie przeanalizowane przez Zespół Autorski i w miarę możliwości uwzględnione w dalszych pracach nad PZO obszarów Natura 2000 SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska.

Wobec braku dalszych zgłoszeń do dyskusji moderator warsztatów dr Wojciech Nowicki stwierdził, że wszystkie punkty programu spotkania zostały zrealizowane, a następnie podziękował zebranych za aktywny udział w warsztatach i zamknął obrady.

W załączeniu:

1. Lista obecności uczestników warsztatów.
2. Dokumentacja fotograficzna

Andrzej Weigle
Kierownik Zespołu Autorskiego PZO